

Kina klarer sig "ude godt" – men ikke "hjemme bedst"

Af cand.scient.pol Mads Holm Iversen, www.kinainfo.dk

Kina klarer sig "ude godt", forstået på den måde, at landet på den udenrigspolitiske scene får en stadig mere dominerende rolle.

Kina er fortsat den mest dynamiske og robuste økonomi i verden. Imens USA trues af økonomisk ydmygelse med nedjustering af kredittværdigheden rykker Kina ind i den økonomiske magtelite – senest med udpegningen af en kinesisk direktør i den Internationale Valutafond (IMF).

IMF er et af de vigtigste organer i genopbygningen af den globale økonomi i de rigeste lande, og det har nu fået 59-årige Min Zhu som ny vicedirektør. Han bliver den første kineser med fast sæde i det maskinrum, der koordinerer håndteringen af globale økonomiske problemstillinger.

Et andet eksempel på Kinas voksende politiske og økonomisk magt udspillede sig for to år siden, hvor Kina krævede G8 klubben af verdens rigeste vestlige lande udvidet til G20, hvor Kina nu indtager hovedrollen sammen med USA.

"Ude godt – hjemme bedst" lyder et velkendt dansk ordsprog. Og i Kina går det uomtvisteligt godt "ude" – men hvordan er situationen hjemme, på den indenrigspolitiske scene?

Ifølge mange af de førende Kina eksperter er situationen hjemme kritisk og problematisk: Reformerne står i stampe, utilfredsheden vokser. Og partiet optræder stadig mere nervøst og aggressivt. Dette nyhedsbrev giver en aktuel status på Kina, der klarer sig godt ude, men dårligt hjemme.

Kommunistpartiets 90 års fødselsdag – er ikke en fest for folket

Den 1. juli 2011 fejrede Kinas Kommunistparti 90 års fødselsdag med pomp, pragt og parader. Men ifølge den anerkendte Kina ekspert [David Shambaugh](#) har fødselaren defensivt og aggressivt "paraderne oppe" i forhold til den kinesiske befolkning.

Kommunistpartiet analyserede i årene efter Sovjetunionens kollaps grundigt, hvad Kina kunne lære af søsterpartiets nedsmeltning, så man i Kina kunne undgå at begå de samme fejl. Konklusionen var, at det kinesiske kommunistparti skulle gennemføre dynamiske politiske reformer, være fleksible og tilpasse sig de politiske og økonomiske forandringer i samfundet. Hvorimod brutalitet og stagnation blev anset for opskriften på fiasko.

Ifølge Shambaugh levede kommunistpartiet op til sine egne anbefalinger og analyser i perioden fra 1997 til 2009. I denne periode indførte partiet: 1) lokale valg til de styrende organer blandt partimedlemmerne med stadig flere kandidater at vælge imellem. 2) Mere gennemsigtighed i den lokale budgetlægning og

ressourceallokering. 3) Større fokus på at fremme partipolitikere, der følger en åben og reformvenlig kurs. 4) Større åbenhed i det centrale politiske system. 5) Bekæmpelse af korrupsion. 6) Stigende tolerance overfor kritik og mere ytringsfrihed.

Mens reformerne under de første tre punkter stadig fortsætter, er tiltagene for at skabe mere åbenheden, ytringsfrihed og bekæmpelse af korrupsion gået i stå.

Ifølge Shambaugh er kommunistpartiet lammet af frygt for fremtiden og bange for de stigende sociale uroligheder og demonstrationer. Og partiet er på disse områder i gang med at gentage de samme fejltagelser, som førte til Sovjetunionens kollaps.

Kinaekspert [Pei Minxin](#) har samme syn på kommunistpartiets aktuelle problemer: "Kommunistpartiet er verdens største politiske organisation med 80 millioner medlemmer. Partiet har forsøgt at forny sig og integrere sig i samfundet, men med 70 procent af medlemmerne fra staten, militæret, universiteterne og forretningslivet er partiet stadig først og fremmest for eliten".

Så selvom første sætning i kommunistpartiets manifest er, at "partiet eksistensberettigelse er at varetage arbejderklassens interesser", er det færre end 9 procent af medlemmerne, der tilhører [arbejderklassen](#).

90 års fødselsdagen for kommunistpartiet er dermed ikke en fest for den brede befolkning, der i stedet mærker konsekvenserne af partiets hårde kurs imod ytringsfrihed og åbenhed.

Økonomisk fremgang på bekostning af politisk frihed

Siden urolighederne på Den Himmelske Fredsplads i 1989 har den implicitte kontrakt imellem kommunistpartiet og den brede befolkning været, at partiet leverede solid økonomisk fremgang til befolkningen på bekostning af frihed og demokrati.

Partiet har indtil nu leveret en toppræstation, hvad økonomisk fremgang angår. Men også på dette parameter er der på den lidt længere bane store udfordringer for kommunistpartiet. En aldrende befolkning vil give øget pres på offentlige ydelser og relativt mindre arbejdsstyrke. Desuden vil stigende råvarepriser, øget inflation og miljømæssige problemer begrænse mulighederne for fremtidig økonomisk vækst. Ifølge verdensbanken vil Kinas årlige økonomiske vækst i perioden fra 2016 til 2020 falde fra de nuværende ca. 10 procent til ca. 7 procent. Et fald på ca. 30 procent i forhold til de nuværende vækstrater.

Desuden hører det med til historien, at den økonomiske vækst primært har tilgodeset den del af befolkningen, som tilhører middelklassen og er bosiddende i den udviklede, østlige del af Kina. Resultatet er, at indkomstforskellene imellem rig og fattig er blandt de største i verden. Kina overhalede for to år siden USA, og har nu endnu større indkomstforskelle målt på [Gini-koefficienten](#). Så den åbenlyse forskel imellem det partiet siger, at det står for i forhold til, hvad det rent faktisk gør, bliver stadig større.

Ifølge journalist og forfatter [Yang Jisheng](#) bevirker de stadig større forskelle imellem rig og fattig, at mange i arbejderklassen føler et stigende had imod den politiske magtelite og de rigeste i samfundet.

Den politiske krise anerkendes af topledelsen

I forbindelse med fejringen af 90 års fødselsdagen for kommunistpartiet udtalte præsident Hu Jintao i en tale til 6000 partimedlemmer, at "hele partiet konfronteres med manglende initiativ, inkompetence, afstand til befolkningen og udbredt korruption".

Hu Jintao nævnte ordet "demokrati" 32 gange i løbet af talen, men igen synes der at være stor afstand imellem ordlyd og realiteter. Ifølge Financial Times' analyse af talen stod klart, at den politiske topledelse ikke ønsker en egentlig demokratiseringsproces. Hu Jintao konkluderede således, at den primære opgave for kommunistpartiet stadig er, at sikre høj økonomisk vækst (Artikel i Financial Times kan læses [her](#) – kræver dog gratis registrering).

Og præsidenten gjorde det desuden klart, at [social uro](#) og protester imod partiet og dets magtmonopol ikke tolereres.

At partiet stadig lægger hovedvægten på de økonomiske parametre til at bevare kontrollen understreges af, at partiet besluttede at give en gave til folket i forbindelse med fødselsdagen: Tidligere skulle der betales skat for månedlig indkomst, der lå over 1600 kr., denne grænse blev som en fødselsdagsgave fra partiet til befolkningen hævet til 2800 kr.

Den øgede grænse for skattebetaling har bl.a. til formål at imødegå den kraftigt stigende inflation, navnlig på fødevarer, der har ført til sociale uroligheder og protester fra den fattigste del af den kinesiske befolkning. Problemets omfang understreges af [prisudviklingen](#) på eksempelvis svinekød, der i juli måned var steget med 57 procent i forhold til året før.

Krisens konsekvenser

Kommunistpartiets svar på den interne krise, de sociale uroligheder og frygten for, at det arabiske forår skal brede sig til Kina har blandt andet været en skrap kurs overfor systemkritikere i Kina.

Vinderen af Nobels Fredspris [Liu Xiabo](#) blev eksempelvis nægtet udrejse af Kina for at modtage prisen i 2010, og Kina forsøgte med alle midler at tvinge en international boycott imod prisuddelingen igennem.

Liu blev i 2009 idømt 11 års fængselsstraf efter offentlige opfordringer til kommunistpartiets topledelse om at igangsætte demokratiske reformer.

Et andet eksempel på ofrene for censuren er [Liao Yiwu](#), der i juli måned 2011 lykkedes med at flygte til Tyskland via Vietnam. Han besluttede sig for at flygte bl.a. på grund af den hårde dom, som hans ven Liu Xiabo modtog.

Kommunistpartiets hårde kurs imod systemkritikere kan give en gevinst på den korte bane ved at afskrække andre fra at protestere og demonstrere imod partiet. Men på den lange bane betyder undertrykkelsen, at den politiske magtelite mister viden og indsigt i de reelle problemer, som systemkritikernes konkrete historier om korruption, magtmisbrug og social uro bidrager til.